

NATURGENOPRETNING
PÅ LAVBUNDSAREALER
RESTORATION OF NATURE IN
LOW-LYING AGRICULTURAL AREAS

Keld Jensen

Nr. 34, august 2026

No. 34, August 2026

Naturgenopretning på lavbundsarealer

Overalt i Danmark gennemfører myndigheder nu tiltag, der skal sikre naturgenopretning af lavbundsarealer. Et eksempel er større landbrugsarealer i Nørre Kongerslev Kær i Østthimmerland.

Kærområdet fra landsbyen Nørre Kongerslev mod nord helt op mod Limfjorden er et af de største kærområder i Danmark. Havbunds-sedimenter nede i de geologiske lag vidner om, at dette flade landskab en gang var dækket af hav. Det bevidner kulturarvsfund nord for Nørre Kongerslev også om: Her er tidligere fundet to både fra vikingetiden, og der er også fundet hvalskelet.

Efter landhævning blev området til et for vores forfædre svært tilgængeligt område med sumpede mosejorde. Lidt efter lidt inddrog de lokale arealer ude i det moselignende område til græsningsarealer for kreaturer. Hvert forår lavede man stier af ris fra buske og træer, så man

kunne få kreaturerne ud på de lidt højere beliggende områder i det, der i dag er kæret.

Med ny teknologi blev arealerne i kæret til det, vi kender i dag. Landbrugsarealer så langt øjet rækker. Gårde og husmandssteder blev anlagt på området, og flere og flere veje gennemskar det førhen så ufremkommelige område.

Nu presses menneskeheden af truede klimaforandringer, og overalt på jordkloden gennemføres tiltag for at mindske udledningen af drivhusgasser. Naturgenopretningen af lavbundsarealer i Nørre Kongerslev Kær er et klassisk eksempel på den grønne omstilling, hvor staten opkøber landbrugsjord, fjerner dræn og påsætter servitutter om ekstensiv drift, når staten igen frasælger jordene. Det mindsker udledningen af drivhusgasser, genskaber vådområdets naturlige hydrologi og giver plads til mere biodiversitet.

Staten har som følge af disse initiativer opkøbt store arealer i Nørre Kongerslev Kær. I de kommende år vil landskabet igen forandre sig. Den intensive landbrugsdrift vil forsvinde, og flere og flere arealer med naturlig vegetation vil udvikle sig her på vores egn.

Det næste skridt vil blive, at staten bortforpagter arealerne i to år. Hensigten med driften i disse to år er at tømme arealet mest muligt for kvælstof. Der skal sås korn i arealet. Markerne må ikke tilføres gødning af nogen art, bortset fra en startgødsning for at få afgrøden i gang. Afgrøden skal afhøstes og fjernes fra arealet uanset udbyttets størrelse.

Ugens billeder er fra Nørre Kongerslev Kær. De er fotograferet i perioden 2018 til 2023. Et kort viser beliggenheden af markområderne, som for øjeblikket er under omlægning.

Restoration of Nature in Low-Lying Agricultural Areas

Across Denmark, authorities are now implementing measures aimed at restoring nature in low-lying areas. One example is the large agricultural areas in Nørre Kongerslev Kær in Eastern Himmerland.

The fen area stretching north from the village of Nørre Kongerslev all the way to the fiord, Limfjorden, is one of the largest fen areas in Denmark. Seabed sediments deep in the geological strata testify to the fact that this flat landscape once was covered by the sea. Archaeological finds north of Nørre Kongerslev also bear witness to this: two Viking Age boats have previously been found here, as well as a whale skeleton.

After land uplift, the area became difficult for our ancestors to access, with swampy marsh soils. Little by little, local people began using areas in the marsh-like landscape as grazing land for cattle. Every spring, they made paths from branches and brushwood so that they could get the cattle out to the slightly high-

er-lying areas in what is now the fen. With new technology, the fen area was transformed into what we know today: agricultural land as far as the eye can see. Farms and smallholdings were established in the area, and more roads cut through what had previously been such an inaccessible landscape.

Now humanity is being challenged by threatening climate change, and measures are being implemented all over the world to reduce greenhouse gas emissions. The restoration of low-lying areas in Nørre Kongerslev Kær is a classic example of the green transition, in which the state purchases agricultural land, removes drainage systems and imposes restrictions requiring extensive, low-intensity management when the state subsequently sells the land again. This reduces greenhouse gas emissions, restores the natural hydrology of the wetland and creates space for greater biodiversity.

As a result of these initiatives, the

state has purchased large areas in Nørre Kongerslev Kær. In the coming years, the landscape will once again change. Intensive agricultural production will disappear, and more and more areas of natural vegetation will develop here in our region.

The next step will be for the state to lease out the areas for two years. The purpose of managing the land during these two years is to remove as much nitrogen from the soil as possible. Grain will be sown on the land. The fields must not receive any fertiliser of any kind, except for an initial application of fertiliser to help establish the crop. The crop must be harvested and removed from the land regardless of the size of the yield.

This week's photographs are from Nørre Kongerslev Kær. They were taken between 2018 and 2023. A map shows the location of the fields that are currently being converted to a different form of land use.

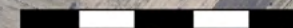
Lavbundsprojekt 2026 Nørre Kongerslev Kær

 Naturstyrelsen / The Danish Nature Agency

Nørre Kongerslev Kær

Nørre Kongerslev by

0 100 200 300 400 500 m

Nørre Kongerslev Kær, juli 2018

Nørre Kongerslev Kær, July 2018

Nørre Kongerslev Kær, maj 2023

Nørre Kongerslev Kær, May 2023

Nørre Kongerslev Kær, maj 2020

Nørre Kongerslev Kær, May 2020

Nørre Kongerslev Kær, oktober 2023

Nørre Kongerslev Kær, October 2023

Nørre Kongerslev Kær, november 2021

Nørre Kongerslev Kær, November 2021

Nørre Kongerslev Kær, august 2018

Nørre Kongerslev Kær, August 2018

Nørre Kongerslev Kær, august 2018

Nørre Kongerslev Kær, August 2018

Nørre Kongerslev Kær, august 2020

Nørre Kongerslev Kær, August 2020

Nørre Kongerslev Kær, oktober 2018

Nørre Kongerslev Kær, October 2018

Nørre Kongerslev Kær, november 2021

Nørre Kongerslev Kær, November 2021

Nørre Kongerslev Kær, november 2021

Nørre Kongerslev Kær, November 2021

Nørre Kongerslev Kær, september 2018

Nørre Kongerslev Kær, September 2018

Nørre Kongerslev Kær, november 2021

Nørre Kongerslev Kær, November 2021

Nørre Kongerslev Kær, september 2019

Nørre Kongerslev Kær, September 2019

Nørre Kongerslev Kær, november 2021

Nørre Kongerslev Kær, November 2021

Nørre Kongerslev Kær, november 2021

Nørre Kongerslev Kær, November 2021

Nørre Kongerslev Kær, oktober 2023

Nørre Kongerslev Kær, October 2023

Nørre Kongerslev Kær, maj 2020

Nørre Kongerslev Kær, May 2020

Nørre Kongerslev Kær, maj 2020

Nørre Kongerslev Kær, May 2020

Nørre Kongerslev Kær, maj 2020

Nørre Kongerslev Kær, May 2020

KOLOFON

Ugens foto: Naturgenopretning på lavbundsarealer
Af Keld Jensen

PDF Version 1
Oprindeligt publiceret august 2026

Alle billeder og tekst © 2026 Keld Jensen

COLOPHON

Photo of the week: Restoration of Nature in Low-Lying Agricultural Areas
By Keld Jensen

PDF Version 1
Originally Published August 2026

All images and text © 2026 Keld Jensen